

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-04-04

Diarienummer 0547/23

Handläggare

Charlotta Edemyr, Erica Björklund, Hans Timan, Maria Emanuelsson

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: fornamn.efternamn@arbvux.goteborg.se

Verksamhetsnomineringar 2024

Förslag till beslut

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning antar förvaltningens förslag till nomineringsunderlag inför budget 2024, i enlighet med bilaga 1.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll, vilka antogs den 12 september 2019 (§28), anges följande i paragraf 10:

”Göteborgs stads nämnder skall senast under mars månad varje år inleda ett arbete med att upprätta ett underlag till en verksamhetsnominering, med utgångspunkt ifrån innevarande års nämndbudget. Denna verksamhetsnominering skall beslutas i april månad. Nomineringen ska överlämnas till det politiska budgetarbetet och skickas in till stadsledningskontoret, vilka ska bifoga verksamhetsnomineringarna till budgetunderlaget som presenteras i maj månad.”

Förvaltningens förslag till verksamhetsnomineringar återfinns i bilaga.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den verksamhet som bedrivs inom ramen för förvaltningens uppdrag påverkas till stor del av händelser i det omgivande samhället. Konjunkturläge och demografi är av väsentlig betydelse. För att få största möjliga utväxling av de satsningar och insatser som görs är det av vikt att de anpassas och utformas efter den rådande situationen.

Det förändrade konjunktur- och arbetsmarknadsläget det senaste åren på grund av pandemi och andra omvärldshändelser har inneburit helt förändrade förutsättningar.

Vidare är den statliga styrningen inom områdena vuxenutbildning och arbetsmarknad är vidare något som ständigt behöver tas i beaktande och som påverkar planeringsförutsättningarna och ekonomin för verksamheten.

Bedömning ur ekologisk dimension

Nämndens verksamhet planeras och organiseras för att på bästa sätt bidra till de miljömässiga målen som finns uppställda för Göteborgs Stads verksamheter.

Bedömning ur social dimension

Arbete och utbildning är av stor betydelse i många avseenden. Det finns tydligt vetenskapligt stöd för att bland annat barns hälsa och skolresultat har ett tydligt samband med föräldrarnas utbildningsnivå och arbetssituation. Såväl arbetsmarknadsinsatser samt vuxenutbildning är således långsiktiga investeringar för våra barn- och ungdomar.

Trots en generellt ökande sysselsättning i befolkningen som helhet är det fortsatt hög arbetslöshet bland utrikes födda personer liksom för personer med funktionsvariation.

Det förändrade konjunktur- och arbetsmarknadsläget det senaste året har inneburit helt förändrade förutsättningar.

Såväl vuxenutbildningen som arbetsmarknadsinsatserna har en viktig roll att fylla för att skapa förutsättningar för dessa grupper att komma in på arbetsmarknaden. Att en så stor del av utrikes födda och personer med funktionsvariation står utanför arbetsmarknaden visar på behov av fortsatt fokus på anpassade utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser för dessa grupper. Särskilt viktigt är att hitta former för att möjliggöra för dessa personer att få ett första arbete.

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildnings verksamhet vänder sig till skilda målgrupper och tillgodoser olika behov varför insatsernas innehåll varierar. Oavsett insats är utgångspunkten att tillgodose en jämn könsfördelning och att verka för att jämställdhetssäkra verksamheten. Så långt möjligt könsuppdelas de analyser och resultat som presenteras i rapporten där sådant utrymme getts i de mallar förvaltningen ska fylla i. Underliggande material i förvaltningens verksamhetssystem respektive statistikverktyg är könsuppdela

Samverkan

Information gavs till de fackliga organisationerna den 18 april 2023.

Bilagor

1. Nomineringsunderlag 2024.

Ärendet

Nämnden har att ta ställning till förvaltningens förslag på verksamhetsnomineringar, i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

Beskrivning av ärendet

I kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll, vilka antogs den 12 september 2019 (§28), anges följande i paragraf 10:

”Göteborgs stads nämnder skall senast under mars månad varje år inleda ett arbete med att upprätta ett underlag till en verksamhetsnominering, med utgångspunkt ifrån innevarande års nämndbudget. Denna verksamhetsnominering skall beslutas i april månad. Nomineringen ska överlämnas till det politiska budgetarbetet och skickas in till stadsledningskontoret, vilka ska bifoga verksamhetsnomineringarna till budgetunderlaget som presenteras i maj månad.”

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens förslag till verksamhetsnomineringar återfinns i bilaga.

Andreas Lökholt
Förvaltningsdirektör

Hans Timan
Förvaltningscontroller

Verksamhetsnomineringar 2024

Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning

Innehållsförteckning

1	Nämndens nomineringar	3
1.1	Ekonomisk effekt	3
1.2	Effekt på verksamheten	4
1.3	Påverkan på andra nämnders/styrelsers verksamhet	5
2	Kompletterande information	6
2.1	Statsbidrag generellt.....	6
2.2	Statsbidrag hos förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning.....	7

1 Nämndens nomineringar

I kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll, vilka antogs den 12 september 2019 (§28), reglerar arbetet med de så kallade nomineringarna.

Inför 2024 ska de beslutas i april månad och nomineringen ska överlämnas till det politiska budgetarbetet och skickas in till stadsledningskontoret, vilka ska bifoga verksamhetsnomineringarna till budgetunderlaget som presenteras i maj månad.

Till detta kommer förvaltningens omvärldsrappport vilken muntligen kommer att föredras nämnden under våren för att överlämnas skriftligt till nämnden i juni.

Förvaltningens förslag till verksamhetsnomineringar återfinns nedan.

Sist finns en sammanställning över de statsbidrag förvaltningen erhållit de senaste åren med tillhörande kommentarer.

1.1 Ekonomisk effekt

Ekonomisk effekt

Nr (Prio ordn.)	Nominering	Ekonomisk effekt (mnkr)		
		2024	2025	2026
1	KF:s uppdrag att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att i samverkan med Business Region Göteborg och Västra Götalandsregionen inleda arbete med utbildningscentrum och utbildningsinsatser med inriktning mot batterier.	45	45	0
2	KF:s uppdrag att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att avveckla regeln om att maximalt 25 procent av vuxenutbildningen får bedrivas i kommunal regi.	30	30	30
3	Nominering - kommunen som arbetsgivare	---	---	---
4	Omställningsuppdraget	---	---	---
5	Utveckling statsbidrag	---	---	---

Kommentarer till några poster.

1. Samarbetsformer och arbetsgrupper gällande uppdraget är etablerade. Förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning ska, enligt politiskt direktiv, tillgängliggöra totalt 45 miljoner kronor inom befintlig budget för olika satsningar de kommande tre åren. Förvaltningen bedömer inte det som realistiskt att finansiera samtliga av dessa 45 miljoner kronor då det skulle tränga undan andra önskvärda insatser. En tydligare inriktning är under framtagande i samverkan med bland annat berörda företag och BRG och kommer att presenteras på majnämnden. Antagandet är för närvarande att ca 42 miljoner skall fördelas på tre år.

2. Ett arbete har påbörjats med att omhänderta uppdraget. Då egenregi är dyrare än den upphandlade verksamheten finns risk att andra önskvärda insatser får utebli alternativt att volymen vuxenutbildning kommer att minska. Dessa förhållanden kräver ytterligare politisk dialog kring införandetid och kostnader. Uppdraget kommer att samordnas med den kommande anskaffningsstrategin. Övergripande beräkningar pekar på att priserna är från 25 procent högre och uppåt jämfört med den dyraste upphandlade aktören. I ett scenario med SFI och yrkesutbildningar inom omvårdnad och barnskötare kan detta handla om en bit över 30 miljoner. Till det kommer den prisförhandling som just startat med utbildningsförvaltningen och som också sätter prisbilden för folkhögskolorna.

3. Kommunen behöver hitta ett sätt att erbjuda den enskilde arbete efter en avslutad arbetsmarknadsanställning. Det finns en problematik med att även om deltagarna gör ett bra jobb som behöver göras i verksamheten kan och/eller vill verksamheterna inte anställa dem. Dels beror det på resurser, dels på att verksamheterna inte vill ha personalansvar. I nuläget är det för få som anställs även om det finns behov av arbetskraft i stadens förvaltningar. Programmet för attraktiv arbetsgivare fångar upp detta i begränsad omfattning.

4. Omställningsuppdraget. Det finns ingen tydlig rollfördelning mellan offentliga aktörer rörande ansvaret för den arbetande befolkningen. Inom ramen för arbetslöshetsnämndsuppdraget har förvaltningen de senaste åren, med extra medel från kommunfullmäktige, arbetat med omställning som sker i såväl offentlig sektor som i näringslivets olika delar. Uppdraget baserar sig på den av nämnden antagna arbetsmarknadsstrategin med tillhörande branschstrategier.

5. Statsbidrag. Se kommentarer sist i detta PM.

1.2 Effekt på verksamheten

Nr	Kort beskrivning av hur verksamheten påverkas
1	För att möta ökad arbetslöshet och framtida behov av omställning på arbetsmarknaden behöver kommunen ta ett stort ansvar, såväl på kort som lite längre sikt. Det handlar om att möjliggöra ett utbildningsutbud för omställning och kompetensväxling.
2	Då egenregi är dyrare än den upphandlade verksamheten finns risk att andra önskvärda insatser får utebli alternativt att volymen vuxenutbildning kommer att minska.
3	För att stärka möjligheterna för deltagare i förvaltningens insatser men även funktionsnedsatta personer med arbetstillfällen behöver staden ta ett tydligare ansvar.
4	Ökad volym av utbildningar inom bristyrken. De initiativ som tas kring denna grupp har stor betydelse för såväl offentlig sektors som näringslivets kompetensförsörjning.
5	Nivån på statsbidrag påverkar det utbud som förvaltningen kan tillhandahålla.

Avser nr 3 Kommunen behöver hitta ett sätt att erbjuda den enskilde arbete efter en avslutad arbetsmarknadsanställning. Det finns en problematik med att även om deltagarna gör ett bra jobb som behöver göras i verksamheten kan och/eller vill verksamheterna inte anställa dem. Dels beror det på resurser, dels på att verksamheterna inte vill ha personalansvar. I nuläget är det för få som anställs även om det finns behov av arbetskraft i stadens förvaltningar. Det finns också ett ökande behov av att få möjligheter att få en

1.3 Påverkan på andra nämnders/styrelser verksamhet

Nr	Berörd nämnd/styrelse	Verksamhet (Ja/nej)	Ekonomi	
			(Ja/nej)	Belopp
1	Främst riktade externt.	Nej	Nej	
2	Utbildningsnämnden	Ja	Ja	
3	Alla nämnder och styrelser.	Ja	Nej	
4	Alla nämnder och styrelser.	Ja	Nej	
5	Alla nämnder och styrelser.	Ja	Nej	

2 Kompletterande information

Kompletterande information till punkt 3. Under lång tid har det varit svårt för personer med funktionsnedsättning att efter en avslutad kommunal arbetsmarknasanställning få arbete inom Göteborgs Stad.

AF har ett antal stöd såsom lönebidrag, OSA mm. Anställningarna är tillfälliga och leder inte till en varaktig anställning. Om yrkesinriktad utbildning inom särskild utbildning ska vara ett sätt att skapa förutsättningar för sysselsättning för gruppen med funktionsnedsättning, så är det viktigt att arbetsgivare (inkl. kommunen), AF, FK samarbetar på ett bättre sätt än idag. Detta för att skapa en bra övergång från studier till arbete.

Politiska uppdrag finns och programmet för full delaktighet tydliggör frågan om sysselsättningsgraden bland personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningen efterlyser ett tydligare stadenövergripande direktiv i denna fråga som man kan luta sig emot. Kommunfullmäktige skulle kunna sätta ett målvärde på antalet personer med funktionsnedsättning som anställs i Göteborgs Stad. På så sätt tydliggörs stadens ambition gentemot förvaltningar och bolag.

2.1 Statsbidrag generellt

Riksdagen och regeringen ger generella statsbidrag till kommunsektorn via det kommunalekonomiska utjämningsystemet. De tillför också riktade statsbidrag och kostnadsersättningar till kommunsektorn.

Statskontoret gör årligen en beskrivning i skriften utveckling av den statliga styrningen av kommuner och regioner 2021 - diarienummer 2021/169–5. Där har de använt sig av följande definitioner av de olika typerna av bidrag.

Generella statsbidrag får kommunerna och regionerna själva bestämma över när det gäller vilka insatser och verksamheter som de ska använda pengarna till. Staten har då inga krav på hur bidragen ska användas eller på någon viss prestation. Generella statsbidrag syftar till att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan olika kommuner och regioner. Dessa bidrag är framför allt medel som betalas ut och fördelas genom det kommunalekonomiska utjämningsystemet.

Riktade statsbidrag måste kommuner eller regioner använda till en viss insats eller ett visst ändamål. Det är frivilligt för kommuner och regioner att ansöka om eller ta emot riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen har olika syften, men generellt ska de stödja bestämda kommunala eller regionala verksamheter.

Kostnadsersättningar är ersättningar för specifika kostnader som kommuner eller regioner har på grund av att staten har beslutat att kommunerna eller regionerna är skyldiga att utföra eller tillhandahålla något, till exempel en viss tjänst. Men till skillnad från de riktade statsbidragen är kommunerna och regionerna skyldiga att utföra detta, oavsett om de får någon ersättning för det eller inte.

Den senaste sammanställningen avser 2021 och gjordes av Statskontoret i maj 2022.

I den gör de följande summering:

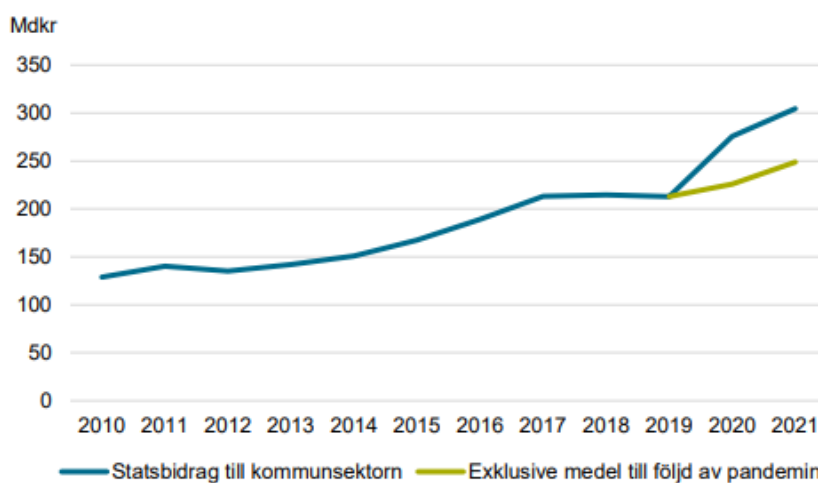
- Staten har betalat ut drygt 304 miljarder kronor i bidrag till

kommunsektorn under 2021. Staten har betalat ut mer medel i riktade statsbidrag jämfört med tidigare år. Ökningen beror framför allt på att staten har tillfört drygt 55 miljarder kronor i bidrag med anledning av coronapandemin.

- Statskontoret har identifierat och bedömt att det under 2021 fanns 181 riktade statsbidrag och 23 kostnadsersättningar till kommunsektorn. Antalet riktade statsbidrag är ungefär lika många som under 2020, men något fler än 2019. De flesta riktade statsbidrag finns inom områdena hälso- och sjukvård och social omsorg samt utbildning.
- Statskontorets kartläggning visar att 21 nya statsbidrag riktade till kommunsektorn har börjat att gälla under 2021. Dessutom har 44 bidrag väsentligt förändrats, och 20 bidrag har upphört.
- Flest nya statsbidrag har tillkommit på vård- och omsorgsområdet under 2021, till följd av regeringens satsning på äldreården.
- Statskontoret bedömer att tolv nya statsbidrag har införts under 2021 till följd av coronapandemin. Samtidigt har sex av de tillfälliga statsbidrag som regeringen införde under 2020 till följd av pandemin upphört under 2021. Pandemin har också orsakat att flera bidrag har förändrats väsentligt, framför allt genom att bidragsramen har ökat.

Bilden nedan illustrerar statsbidragsutvecklingen till kommunsektorn under ett antal år.

Figur 1. Utbetalda statsbidrag till kommunsektorn 2010–2021 (miljarder kronor)

Anmärkning: Figuren gäller alla typer av statsbidrag till kommuner och regioner. I statsbidragen ingår inga medel som staten betalar ut direkt till fristående huvudmän eller andra privata utförare. Utbetalningarna under ett visst år kan också gälla bidrag för andra år.

Källa: Uppgifter från ESV:s realekonomiska fördelning av statens utgifter för transfereringar samt egna beräkningar.

2.2 Statsbidrag hos förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Nedan återfinns en sammanställning över statsbidrag vilka berör arbetsmarknad och vuxenutbildning de senaste två åren. Viktigt är att förvaltningen söker de statsbidrag som finns tillgängliga.

	2021	2022
Psykisk hälsa	800	800
Lönebidrag	127 812	97 532
Projekt Vinnova	10	19
Projekt Delegationen för unga och nyanlända till arbete (DUA)	673	15
Corona	933	855
Summa	130 228	99 221
6259105 Lärlingsvux	11 629	15 916
6259106 Yrkesförarutbildning	8 657	9 990
6259107 Yrkesvux	61 471	96 857
6259120 Lärlingsvux kombination	11 698	
6259121 Yrkesvux kombination	45 542	
Summa	138 997	122 763
Totala Statsbidrag	269 225	221 984